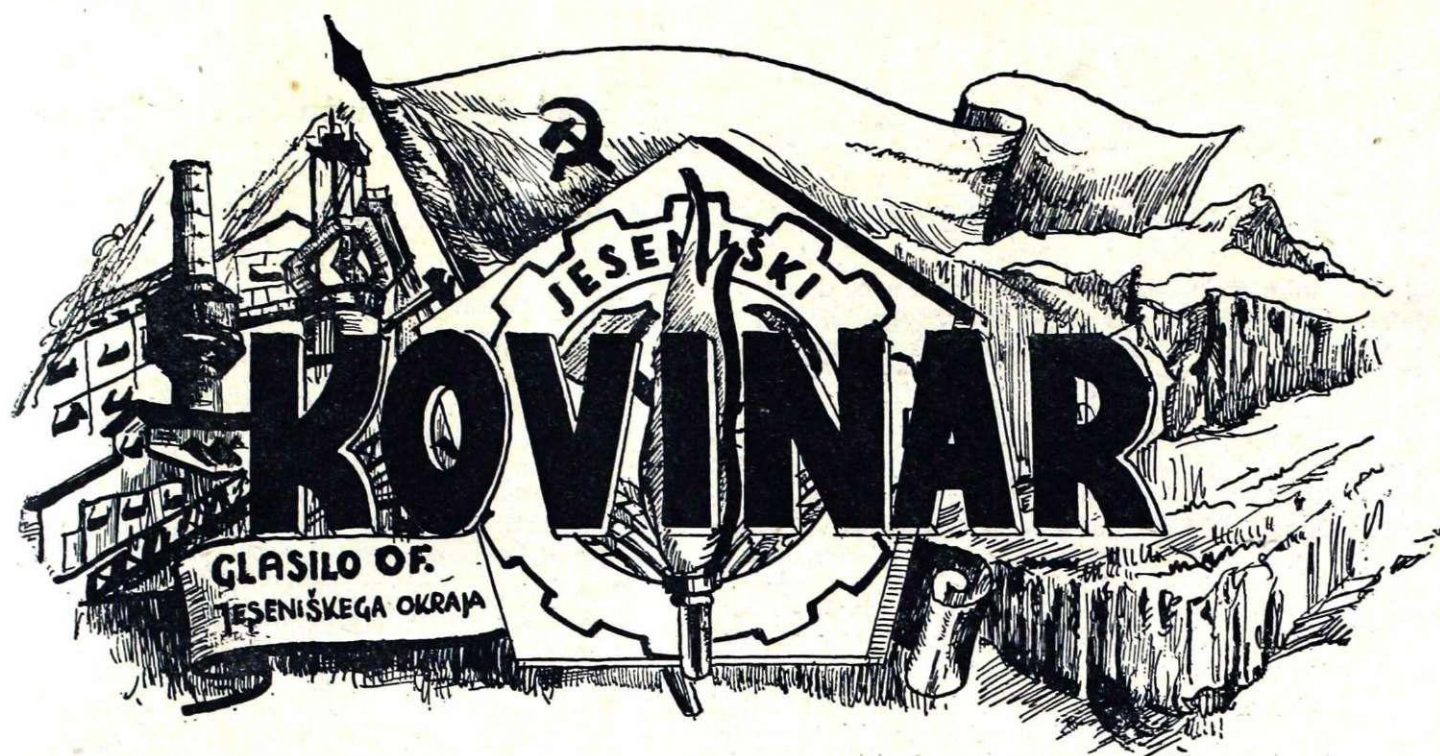

Za teden knjige

Ueslovanski komite kakor tudi gosti posvetovanja, madžarski, rumunski in albanski, obljublamo, da bomo posvetili vse svoje znanje v borbi za trajen mir in resnično demokracijo, obljublamo, da se bomo neutrudno borili proti reakciji, proti njenim podreptnikom in najemnikom, obljublamo, da bomo z vsemi silami svojega poklicnega orodja neusmiljeno razkrinkovali vse tiste, ki z besedami branijo demokracijo, dejansko pa podpirajo podpihovanje vojne, ki skušajo sejati razdor in hujskajo proti Sovjetski zvezi, ter deželam Ljudske demokracije.

[S posvetovanja novinarjev slovanskih držav v Zagrebu 80. 1. 1948].

Leto I.

Jesenice dne 9. februarja 1948

Štev. 3

S priborjenimi izkušnjami boljšim delovnim uspehom naproti

Prvo leto petletke s prekoračenim planom za leto 1947 je za nami. Delovni kolektiv železarne je vodil uporno borbo za izvedbo plana in v tej borbi uspel. Osvobodene kapitalističnega izkoriščanja so se sprostile ogromne ustvarjalne sile našega delovnega človeka in dale doslej nevidene rezultate pri graditvi lastne države.

Pri realno postavljenem planu nas je v mesecih september — december 1947 doletelo veliko pomanjkanje vode, ki je v valjarnah znižalo produkcijo preko 50 procentov. V decembru pa se je ob zadostni količini vode razvilo tekmovalstvo med progami in dninami na progah, kdo bo dosegel največjo produkcijo pri najboljšem čuvanju strojev in najmanjših defektih. Tudi novopostavljena mladinska brigada na lahki progi je tekmovala v želji, da pomaga pravočasno in uspešno izvršiti postavljene naloge. Vsa ta uporna borba in veseli obrazi naših delavcev in mladincev pričajo o velikem delovnem junaštvu in visokem novem patriotizmu članov delovne skupnosti.

V novoletni poslanici je maršal Tito posebej pohvalil naše delavce, tehnično osebje in uslužbenke, ki so si neutrudno prizadevali, da bi bile težke naloge kljub vsem težavam pravočasno izpolnjene. Pri svoji veliki delovni zavesti so delavci kolektiva Železarne dali 10 do 15% več jekla in železa kakor je bilo določeno po planu. S tem so omogočili gradnjo velikanskih objektov, kot je n. pr. Mladinska proga in tovarna težkih orodnih strojev v Železniku pri Beogradu itd.

Maršal Tito pa govori v svoji poslanici tudi o nekaterih slabih lastnostih in negativnih straneh v raznih panogah naše gospodarske delavnosti. Ob nastopu novega planskega leta, drugega leta naše prve petletke, moramo poleg uspehov, ki so vsakomur vidni, govoriti tudi o mnogih pomanjkljivostih in slabostih, ki so nas ovirale pri izvrševanju plana. Govoriti moramo o njih prav zaradi tega, da jih vsi člani delovnega kolektiva poznajo, da se tisti, ki napake in pomanjkljivosti delajo, poboljšajo in da se ostali teh napak in pomanjkljivosti znajo izogibati. Glavne napake našega delovnega kolektiva, ki jih je omenil tov. maršal Tito v novoletni poslanici, so: slab odnos do ljudske imovine, malomaren odnos do delovne dolžnosti, brezvesten odnos do ljudi ter majhna skrb za varnost pri delu.

Slab odnos do ljudske imovine se kaže predvsem v malomarnem ravnanju s stroji ter v razmetavanju in nevarčevanju orodja, surovin in drugega materiala. Premalo se zavedamo, da včasih razmetavamo material, za

katerega smo morali dati dragocene žrtve. Manjka nam čuta odgovornosti. Podjetje plačuje velike vsote za delovne obleke, plašče in delovne čevlje. Pri današnjem pomanjkanju blaga in usnja je postopanje nekaterih ljudi že brezvesten zločin. Naloga vseh članov kolektiva je, da opozarja sodelavce na štednjo, kajti najbolj potrebna in težka v izvajanju petletnega plana je uporna borba za štednjo strojev, materiala in dražocenih surovin. Tu niso zadostni samo upravni ukrepi, tu je treba predvsem političnega dela med sodelavci, nenehnega opozarjanja in budne kontrole nad ljudmi, ki z razmetavanjem in nevarčevanjem hočejo škodovati naši borbi za izvedbo petletnega plana.

Malomaren odnos do delovne dolžnosti, pomanjkanje delovne discipline, napačen odnos do mojstrov in obratovodij, nepotrebno in neupravičeno izostajanje od dela pa je ena največjih pomanj-

kljivosti našega delovnega kolektiva. Nepoznavanje namenov in ciljev naše gospodarske borbe tira nekatere ljudi v boj za zvišanje plač. Ti se ne zavedajo, da zvišanje plač ne pomeni dviga življenjskega standarda delovnega človeka, ne zavedajo se, da bi stalno dviganje plač ob tem ko se proizvodnja ne bi v celoti dvignila, ko še ne bi zgradili kar je za naš napredek najnujnejše porušilo naš finančni sistem, in prineslo splošno obubožanje. Samo večja produkcija, samo znižanje produkcijskih stroškov vodi v srečnejšo bodočnost naših narodov — v socializem. Vase zaljubljeni, bi ti ljudje radi začeli borbo za zvišanje plač, nočejo pa videti, da predčasno zapuščanje delovnega mesta in prepozno prihajanje na delovno mesto zmanjšuje produkcijo, večja produkcijske stroške, kar pomenja navadno krajšo denarja iz žepa posameznika. Zato mora biti v letu 1948 osnovna naloga vsega našega političnega dela v tovarni vzpostavitev delovne discipline. Mladinske brigade in naše žene-delavke bodo v tem vprašanju storile dolžnost. Geslo našega delovnega kolektiva mora v bodoče biti: **zmenjava dnin na delovnih mestih!** Brez delovne discipline namreč ne bomo dosegli plana.

Velika naša pomanjkljivost je nadalje brezvestno in malomarno ravnanje z ljudmi, s kadri, najdragocenejšim, kar imamo. Nove tovarne rabijo po petletnem planu mnogo kadra, dosti izvežbanega kadra, ki bo znal ravnati s stroji, jih varovati in iz njih izstisniti največjo proizvodnjo. V letu 1948 moramo popraviti vse, kar smo v letu 1947 zamudili. Z raznimi strokovnimi tečaji je treba usposobiti čim več ljudi za kvalificirane in polkvalificirane delavce. Pri tem pa ne smemo pozabiti naše mladine in naših žensk. Naše kadre moramo vzgojiti tudi politično. To je široko polje dela naših političnih organizacij in sindikalnih podoborov.

Nadaljnja skrb vsega kolektiva je dati delavcem in drugim uslužbencem primerna stanovanja in zadostno prehrano. V investicijskem planu ima podjetje določeno precejšnjo vsoto za gradnjo stanovanj. Vendar to ne zadostuje. Treba bo zgraditi še več, zlasti graditi z materialom iz lokalnih virov in z lastno, prostovoljno delovno silo. Le s skupnimi napori in s skupnim delom bomo mogli rešiti na Jesenicah tako pereče vprašanje.

S tem v zvezi in s problemom preskrbe živil bi rad omenil še pomoč delavcev pri gradnji zadrugnih domov. Pomoč naših kvalificiranih delavcev pri izdelavi industrijskih predmetov, pri izdelavi raznega stavbnega pohištva itd.,

Jesenjski delavec — martinar

(Nadaljevanje na drugi strani)

Ustanavljajmo krajevna gospodarska podjetja in s tem finančno samostojnost

Niso še minili masovni sestanki za davčno kampanjo, ko se je delovno ljudstvo našega okraja zopet zbralo na zborih volivcev, tokrat z namenom, da ugotovi, kaj jim je za tekoče leto potrebno in na kakšen način si bodo preskrbeli sredstva za izvedbo teh potreb.

Sicer so krajevni odbori že pred časom predložili predloge svojih proračunov, vendar je bila večina teh proračunov sestavljenih za zeleno mizo. Ker pa so bili taki predlogi sestavljeni brez sodelovanja ljudstva in njegove kontrole, je naravno, da so se v teh predlogih pojavljale mestoma tudi postavke, ki jih zbori volivcev na noben način niso mogli odobriti.

„Naše potrebe so velike,“ so ugotavljali skraj na vseh zborih. „Toda kje bomo našli sredstva, da vse to krijemo,“ so spraševali drugi. „Hudo bo, ko je naša oblast odpravila pobiranje trošarine s 1. marcem 1948 in nam odvzela glavni vir dohodkov,“ so zabavljali tretji. Le malokdo tistih, ki so trdili slednje, pa je pomislil na to, da je trošarina stari način pobiranja državnih dohodkov. Tudi sistem dotacij okrajnega ljudskega odbora se je nekaterim zdel nenadomestljiv. Lahko je pač izvajati proračun izdatkov, če pri tem ni treba skrbeti za izdatke.

Nekateri prejšnji ljudski odbori niso dovolj zainteresirali ljudstvo za svoje krajevne potrebe in mnogi so si predstavljali dosedanja način izvajanja proračuna kot edino pravilen, ki ga ni mogoče zamenjati.

Masovni sestanki pa so pokazali, da se naše ljudstvo živo zanima za svoje lokalne potrebe. Ko smo se razgovarjali o gradnji zadružnih domov, smo ugotovili, da kapaciteta okrajne opekarne ne bo zadostila vsem potrebam. Na se-

(Nadaljevanje s prve strani)

formiranje prostovoljnih delovnih brigad in njih prihod na gradilišča zadružnih domov, bo ojačal zvezo med delavci in kmeti. To bo odigralo veliko vlogo v spoznavanju medsebojnih problemov in skušali bodo drug drugemu pomagati. S to praktično povezanostjo delavca in kmeta bo brez dvoma v precejšnji meri rešeno vprašanje preskrbe z živili. Politično delo v naši tovarni v letu 1948 mora tudi v tej smeri rešiti svoje naloge.

Premalo smo v letu 1947 gledali na varnost pri delu. Statistika nezgod dokazuje pomanjkanje delovne varnosti. Največkrat je šlo samo za čimvečji proizvodni učinek, ni pa se storilo dovolj, da se zavaruje zdravje in življenje tistih, ki v tovarni delajo. Upravičnih ukrepov je v tem oziru bilo dovolj, manjkalo pa je stalnega medsebojnega opazovanja. Letos moramo stremeti za tem, da naše obrate čimbolj mehaniziramo, da sprostimo čimveč delovne sile za važnejša in preciznejša dela, katera ne more izvršiti stroj. Istočasno pa moramo seveda odstraniti vse, kar bi škodovalo zdravju in življenju delavcev. Uspehe pa bomo dosegli le, če bomo tudi tu delali skupno, če bo ves kolektiv seznanjen s problemi obrata glede organizacije, mehanizacije in varnosti dela. Redna obratna posvetovanja, ozka povezava in medsebojna pomoč uprave in sindikalne podružnice, obratovodij in sindikalnih pododborov nam bodo jamčili uspeh.

Delovni kolektiv jeklarne je že 6. januarja t. l. poslal maršalu Titu brzojavko, da bo v tem letu vodil še bolj uporno borbo za izvedbo plana in dal naši industriji znatno več jekla. Sindikalni aktivisti pa so na svojem sestanku 14. januarja sprejeli okvirne obveznosti za letošnje leto. Zaradi tega je potrebno takoj sedaj ojačati medsebojno tekmovanje in izvesti borbo za plan vsakega dneva. Samo z izvedbo in prekoračenjem nalog dnevnega plana bomo lahko vodili uspešno borbo za izvedbo mesečnega in letnega plana, za izvedbo petletke, s tem bomo pospešili dvig življenjskega standarda delovnega človeka, pospešili korake v socializem.

Ing. Torkar Janko

stanku v Ljubnem je bilo sklenjeno, da se ponovno oživi stara opekarna v vasi, ki naj bi bila prvo krajevno podjetje. A ne samo opeka, tudi kaj drugega bo potrebno za te domove. Prehladno bi bilo, če bi sedeli v mrzli čitalnici, ali pa v mrazu prisostvovali gledališkimi in kinopredstavami v zadružni dvorani. Zato so sklenili, da bodo ustanovili tudi pečarsko podjetje. Material, ki ga bodo rabili za izdelavo vsega tega, bodo dobili večinoma v svoji neposredni bližini. Primer v Ljubnem zasluži posnemanje, ker niso rešili samo vprašanja preskrbe z gradbenim materialom, **ustvarili so si tudi dober vir dohodkov** za kritje krajevnih potreb. Z izdelki svojih novih podjetij pa bodo lahko pomagali tudi sosednim ljudskim odborom, ki trenutno nimajo možnosti in prilike, da bi ustanovili slična podjetja.

Tudi na Bledu so razpravljali o gospodarskih podjetjih. Izvršilni odbor je predložil zboru volivcev proračun izdatkov v znesku okrog 5.000.000 din. Razumljivo je, da je v tej vsoti zajetih mnogo obnovitvenih del, ki jih bo moral mestni ljudski odbor nujno izvršiti, da bi postal Bled to, kar mora biti z ozirom na tujski promet. Proračunskega ravnovesja pa ni bilo mogoče takoj postaviti. Dohodki krajevnih podjetij, ki so bili stavljeni v predlog proračuna, so bili vsekakor prenizki. Niso bili planirani na realni bazi. To je ugotovil tudi zbor volivcev. Iz tega pa izhaja, da volivci v pretekli dobi niso polagali dovolj pažnje na uspeh svojih gospodarskih podjetij. Ni važno samo dejstvo, da je podjetje dovolj rentabilno. Ta rentabilnost mora biti tudi pravilna, tako da so promet in režijski stroški v gotovem sorazmerju. Zato imajo ljudski odbori svoje gospodarske sosvete, ki morajo stalno kontrolirati delo podjetij in dajati skupno z izvršilnim odborom predloge in nasvete za njihovo uspešno delovanje.

Krajevna gospodarska podjetja ne smejo biti samemu sebi namen. Ne ustanavljajmo jih zaradi tega, da jih kažemo v svojih poročilih. **Krajevna gospodarska podjetja morajo biti predvsem osnova za samostojno finančno poslovanje ljudskih odborov.** Zaradi tega ne smejo biti ljudskim odborom v breme, ampak v korist. Svojih obratnih sredstev ne smejo samovoljno

Društvo tehnikov in inženirjev jeseniškega okraja se je obvezalo, da bo prostovoljno in brezplačno pomagalo z načrti in vodstvom pri gradnji zadružnih domov

uporabljati za investicije. Da vse to dosežemo, je neobhodno potrebno stalno in tesno sodelovanje ljudskega odbora in vodstva podjetij. Mestni ljudski odbor na Bledu bo moral v letošnjem proračunskem letu posvetiti razvoju svojih podjetij vso pozornost. Zbor volivcev pa bo na podlagi rednih poročil o poslovanju ugotovil napake in nakazal pot, da se tudi odpravi.

Zbor volivcev je nadalje ugotovil, da so poljske in gozdne poti v okolici Bleda v slabem stanju. Mestni ljudski odbor pa zaradi drugih važnejših potreb ne bo mogel popraviti teh poti vstaviti v proračun. Zato so zborovalci sklenili, da jih bodo popravili udarniško in uvedli krajevni samoprispevek.

Tudi po drugih ljudskih odborih so razpravljali o proračunu in načinu, kako bi dobili sredstva za njegovo izvajanje.

V Spodnjih Gorjah so sklenili, da ustanove opekarno. V Lescah bodo povečali svoje šiviljsko oziroma krojaško podjetje. V Stari Fužini bodo nabavili nove mizarske stroje in s tem povečali kapaciteto podjetja. Na Blejski Dobravi bodo razširili svoje gospodarsko podjetje „Cokla“, ki je že lani pokazalo dober uspeh in je s pravilnim odvajanjem čistega dobička omogočilo redno in pravilno izvajanje proračuna krajevnega ljudskega odbora.

Vse to kaže, da je naše delovno ljudstvo v večini primerov pravilno razumelo smisel ustanavljanja gospodarskih podjetij. Zaveda se važnosti pravilne finančne in gospodarske politike v svojem območju, svoje gospodarske in finančne samostojnosti. Sicer je res, da so tu ali tam začetne težave, ker razni špekulanti in nasprotniki našega gospodarskega razvoja skušajo zavirati iniciativnost našega ljudstva. Toda to so posamezni primeri, ki ne bodo mogli škodovati naši skupnosti, ker je naša pot jasna. Naše delovno ljudstvo bo s skupnimi naporii ustvarilo vse pogoje za naš gospodarski, socialni in kulturni napredek.

Milan

Poziv našim ženam!

Drage tovarišice! Bliža se 8. marec, praznik naprednih in svobodoljubnih žen vsega sveta. Tudi žene jeseniškega okraja se bomo dostojno pripravile na ta veliki dan. Okrajni odbor AFŽ namerava na Jesenicah organizirati razstavo, ki naj bi nazorno pokazala, koliko so žene jeseniškega okraja doprinesle za našo svobodo, bodisi kot partizanke-borke ali aktivistke v zaledju, koliko so prestale v internacijah in izseljeniških taboriščih. Pa ne samo to, razstava naj bi tudi prikazala, kako so se žene že v predaprilski, ugoslavijski borile proti kapitalističnim izkoriščevalcem za uresničenje naprednih idej in za boljše življenje delovnega ljudstva. Razstava mora biti tudi zgovoren dokaz našega dela po osvoboditvi, za kulturno in politično prosvetljenje žene, prikaz dela na gospodarski fronti in v borbi za petletni plan.

Poleg razstave nameravamo za 8. marec tudi v našem glasilu „Jeseniškem Kovinarju“ posvetiti nekaj strani našim ženam.

Zato vabimo vse naše žene aktivistke, partizanke-borke, interniranke in izseljenke, delavke, kmetice in inteligentke, da sodelujejo pri pripravi za naš veliki praznik. Razpravljajte na sestankih po tovarnah in terenih, kaj boste pripravile za razstavo in tisk.

Razstava zahteva ogromno dokumentarnega gradiva, gradiva iz borbe (slike, ilegalna literatura, razni spomini), podatkov o padlih borkah in internirankah. Poleg tega potrebujemo razne izdelke iz tovarn, kjer delajo naše žene,

nadalje izdelke domače obrti, narodne noše, stencase, zastave, naše prapore itd.

Za časopis pošljite čim več prispevkov. Pošljite slike in življenjepise naših najboljših žena, spomine iz borbe in internacije, razne črtice, pesmi, slike o delu žena. Žene po tovarnah, pišite nam o naših kmečkih ženah, pišite nam tudi o tem, kako sodelujejo intelektualke v borbi za plan in pri miselni prevzgoji naših žena.

Poročila o gradivu za razstavo pošljite do 10. februarja, prispevke za tisk pa najkasneje do 18. februarja 1948.

Žene jeseniškega okraja so že večkrat dokazale svojo predanost in visoko politično zavest, zato vemo, da boste tudi sedaj resno pristopile k delu, da bo okrajna razstava resničen odraz našega življenja in dela.

Okrajni odbor AFŽ

Razstava „Dolika“ na Jesenicah

V proslavo 8. februarja, dan smrti dr. Francet Prešerna, slovenskega književnega genija, bo društvo domačih likovnih umetnikov priredilo veliko razstavo svojih del. Razstava bo v Titovem domu od 8. do 15. februarja 1948. Svečana otvoritev bo na dan kulturnega praznika slovenskega naroda ob 9. uri dopoldne. Vabimo Jeseničane in vse prebivalstvo okraja, ki se zanimajo za likovno umetnost domačih avtorjev, da si razstavo ogledajo. Odprta bo dnevno od 8. do 18. ure.

Za gradnjo združnih domov

Le z dobro organiziranim delom in tekmovanjem bo jeseniški okraj lahko tekmoval z ostalimi okraji

Med našim ljudstvom vlada veliko zanimanje za gradnjo novih združnih domov. V krajih, kjer se bo gradil združni dom, se postavljajo uprave gradilišč, ki naj ugotovijo, kakšne možnosti so glede materiala, koliko se ga bo dobilo v njihovi vasi, oziroma v območju krajevnega odbora. Uprave se morajo čim bolj povezati z vsemi množičnimi organizacijami, Osvobodilne fronte ter v sporazumu z njimi ugotoviti plan delovne sile, ki jo je razdeliti na posamezne dneve, tedne in mesece.

Uprave za gradnjo združnih domov so bile dosedaj postavljene v sledečih krajih:

Bohinjska Bela

Ker je v Bohinjski Beli poslovalnica Na-proze v stavbi privatnega lastnika, čuti ljudstvo potrebo po zgraditvi združnega doma. Razen tega ni v tem kraju niti ene primerne dvorane za kulturno-prosvetno delovanje. Zaradi tega je prebivalstvo sklenilo, da bo pričelo graditi svoj združni dom. Postavili so upravo gradilišča, vendar razen predsednika in tajnika dosedaj še niso javili ostalih članov uprave.

Kranjska gora

V tem kraju je uprava gradilišča za gradnjo združnega doma sicer postavljena, niso pa še poslali poročila, iz katerih članov se sestoji. Potrebno je, da se to nemudoma uredi.

Ljubno

Prebivalstvo v Ljubnem je sklenilo, da letos še ne bo zidalo združnega doma. Ker pa v Ljubnem obstoji stara poljska opekarna, ki bi jo bilo treba obnoviti, si je ljudstvo zadalo sklep, da bo sodelovalo pri pripravi gline. Zaradi tega so postavili upravo za vodstvo del pri opekarni. Vendar pa bi bilo potrebno še enkrat pretresti, zakaj ne bi zgradili združnega doma še letos. Treba je točno pregledati vse možnosti za takojšnjo zidavo in ugotoviti, ali je sklep, da doma letos še ne bi zgradili, povsem upravičen.

Mošnje

Na množičnem sestanku in sestanku odborov množičnih organizacij je bil postavljen sklep, da bodo vaščani pričeli graditi združni dom. Uprava za gradnjo je že določila zemljišče ter tudi že pričela zbirati gradbeni les pri posameznih kmetih.

Nomenj

Mali posestniki in srednji kmetje so na množičnem sestanku sklenili, da bodo že letos pričeli z gradnjo doma. Čutijo zlasti potrebo po dvorani za kulturno-prosvetno delo, ki je do sedaj sploh niso imeli. Uprava, ki je sestavljena iz devetih članov, je že postavljena.

Ribno

V tem krajevnem ljudskem odboru so vasi Ribno, Selo, Koritno in Bodešče že v lanskem letu prispevali mnogo prostovoljnih del in datatev za obnovo in povečanje šolskega poslopja, ki je bilo porušeno med okupacijo. V zvezi z rekonstrukcijo našega kmetijskega gospodarstva so prebivalci teh krajev pokazali največje razumevanje za gradnjo združnega doma. Sestavili so upravo gradilišča iz najboljših vaščanov. Sicer imajo tu precej težav, ker še nimajo primerne zemljišča, kljub temu pa bodo s pridnostjo spravili dom pod streho.

Stara Fužina

Na sestankih v Stari Fužini in Studorju, kjer je bila postavljena uprava za gradnjo združnega doma, so ugotovili potrebo gradnje. Težave, da trenutno še nimajo primerne zemljišča, so vsekakor premostljive.

Zasip-Podhom

V tem krajevnem odboru so že v letu 1947 razpravljali, da bi pričeli graditi prosvetni dom. Letos pa so se na sestankih končno javno odločili, da bodo sezidali združni dom. Sestavili so upravo iz dobrih aktivistov, ki pa dosedaj še ni pristopila k konkretnemu delu za zbiranje gradbenega materiala. Tudi se še niso sporazumeli o kraju, kje naj bi se združni dom gradil, ker so mnenja posameznih vasi različna.

Tudi v ostalih krajih našega okraja je ljudstvo sprejelo načelne sklepe glede graditve združnih domov. Niso pa bile še povsod postavljene uprave gradilišč, ki bi že konkretno pričele z organiziranjem vseh priprav in del.

V krajevnem ljudskem odboru **Zgornje Gorje** se združniki še niso sporazumeli, ali bi postavili samostojno kmečko zadruho, ali pa naj se povežejo s prebivalstvom v Spodnjih Gorjah in nato zgradijo skupen združni dom. Dosedaj še niso pričeli s pripravami gradbenega materiala. Če bi se zadruge v Zgornjih Gorjah osamosvojile, predvidevajo dozidavo in preureditev že obstoječega poslopja, ki je last zadružnikov. Tudi v **Spodnjih Gorjah** imajo na pol porušeno zgradbo, last zadružnikov. Sklenili pa so, da bodo zgradili popolnoma nov združni dom, postavili upravo, toda do danes še niso pričeli s konkretnim delom.

V ostalih krajih kot n. pr. Rateče, Podkoren, Dovje, Begunje in Podnart pa še niso sprejeli konkretnih sklepov o graditvi združnih domov, niti še niso postavili uprav gradilišč.

V teh krajih si je sicer nekaj aktivistov zadalo nalogo, da bi že letos pričeli z gradnjo združnega doma, vendar pa še niso uspeli zajeti ljudi, da bi se vključili s prostovoljnim delom za izvedbo teh nalog. Isto velja tudi za ostale kraje, ki tu niso navedeni.

Organizirajmo tekmovanje

Iz zgoraj navedenih podatkov iz posameznih krajev našega okraja je torej razvidno, da priprave za gradnjo združnih domov v mnogih krajih še niso prestopile okvira razpravljanja, oziroma postavljanja uprav posameznih gradilišč. Še niso organizirano in z jasno postavljenim načrtom dela za zgraditev združnega doma vključili v to množično akcijo poslednjega člana Fronte, ki bi v skupnem okviru že sprejel konkretne individualne obveznosti in tudi že pričeli z delom. Če pogledamo, kako so temeljito pričeli ne samo s pripravami, temveč že tudi z nadaljnjim delom v nekaterih drugih krajih, oziroma gradiliščih, kot n. pr. v Prvačini v goriškem okraju, kjer že vsi sodelujejo pri gradnji in so pozvali na tekmovanje druga gradilišča (sami so si postavili v okviru tekmovanja nalogo, da bodo zgradili dom do 27. aprila letos, do dneva Osvobodilne fronte), potem šele jasno vidimo, kako so te priprave v našem okraju malenkostne in sodelovanje množičnih organizacij in njihovih članov pomanjkljivo. Le z resnim, temeljitim organiziranim delom in široko razpredenim tekmovanjem bomo lahko nadoknadili zamujeno in delali v korak z ostalimi okraji.

Laboratorij v železarni

prejel prehodno zastavico kot najboljši pododbor v kulturno-prosvetnem delu

Prehodna zastavica za kulturno-prosvetno delo v železarni je bila v decembru 1947 podeljena **laboratoriju** kot najboljšemu obratu v železarni. Prvo mesto je navedeni pododbor dosegel na podlagi sledečih rezultatov tekmovanja:

1. Uslužbenci laboratorija so 100% organizirani v sindikalni podružnici.
2. Imeli so 16 znanstvenih predavanj z osmi mi predavatelji.
3. Imajo najboljše urejen rdeči kotiček.
4. Dvakrat mesečno menjajo stenčes.
5. 18 članov podružnice se udeležuje politično na terenu.
6. Imajo 50% naročnikov za „Ljudsko pravico“ in 50% na „Slovenskega poročevalca“.
7. „Delavsko enotnost“ prejema 98% članov.
8. Na Prešernovo knjižnico je naročenih 45% članov.

Pa tudi v ostalem pododbor laboratorija vsestransko dela na vseh sektorjih dela.

Drugo mesto v kulturno-prosvetnem delu si je priboril pododbor prometa, ki zaostaja za laboratorijem samo za eno točko. Po dosedanjih rezultatih in delu je ta pododbor zaradi svoje aktivnosti kandidat za prvo mesto v januarju 1948.

Tretje mesto si je priboril pododbor **opekarne**, ki je prejel 5 točk manj kot laboratorij.

Kot najboljši blagajnik vseh 32 pododborov se je v letu 1947 izkazal **Langus Danijel** iz mehanične delavnice. Zato je dobil kot darilo knjigo „Vprašanja naših dni“. Drugi najboljši blagajnik je **Malej Pavel**, pododbor št. 1 Javornik. Tretje mesto pa je zasedel tov. **Ravnik Vili**, iz konstrukcijske delavnice. Oba navedena tovariša sta bila za svoje delo nagrajena s knjigo „Kako se je kalilo jeklo“.

Popravki volivnih imenikov

Mesec januar je bil določen za popravke volivnih imenikov, kar je bila izrecna naloga odborov OF in vsakega posameznika, ki ima volivno pravico.

Vsak poedinec bi se v tem času moral osebno prepričati na pristojnem mestnem ali krajevnem ljudskem odboru, če je vpisan v **glavni volivni imenik** in če je pravilno vpisan.

Posebna odgovornost se nalaga aktivistom Osvobodilne fronte, da posvetijo vso pažnjo volivnim imenikom, da vodijo najtočnejšo evidenco članstva Osvobodilne fronte in skrbijo, da so vsi pripadniki fronte pravilno vpisani. Sedaj je čas, da se vpišejo v volivne imenike vsi oni, ki bodo v januarju dopolnili 18 let in da se popravijo vse spremembe bivališč med letom itd.

Posebno pozornost pa je posvetiti tistim, ki so se priselili od drugod. Ti morajo imeti po-

trdila krajevnih ljudskih odborov, od koder so se priselili, da imajo volivno pravico, ker se jih drugače ne more vpisati v volivni imenik. Zato pozivamo vse prizadete, da si sami preskrbijo od KLO-jev prejšnjega bivališča potrebna potrdila za vpis v volivni imenik.

Vpiše se pri mestnem ali krajevnem ljudskem odboru lahko vsak sam na podlagi dokumentov ali pa kolektivno preko odborov Osvobodilne fronte. Vsi, ki so dopolnili 18 let, novopriseljeni, oni, ki pri zadnjih volitvah niso bili vpisani v volivni imenik, naj se takoj javijo v pisarnah pristojnih odborov OF, kjer bodo odborniki storili vse za vpis.

Važno je naše aktivne opozoriti na to, da ni dovolj, če vpišejo člana v volivni imenik posameznega volišča, temveč se morajo vpisati tudi v **glavni volivni imenik** pri pristojnem mestnem ali krajevnem ljudskem odboru. Miš.

Pred VI. plenumom Enotnih sindikatov Jugoslavije Za boljše delo naših sindikalnih podružnic

V našem sindikalnem delu je ena izmed osnovnih pomanjkljivosti, da mnogi upravni odbori še niso preštudirali sklepov niti IV, niti V. plenuma. To je rodilo napake eno za drugo. Mnogo je tudi članov, ki so bili že pred časom izvoljeni kot sindikalni funkcionarji, toda še danes niso seznanjeni z delom svojega referata. Vsled tega seveda ne morejo tolmačiti ostalemu članstvu osnovnih vprašanj. Če pa jih že tolmačijo, jih mnogokrat povsem napačno. Zaradi nepoznanja svojega referata ali pa celo omalovaževanja istega si referenti v mnogih primerih niso postavili svojih komisij, ker v pomanjkanju študija niso čutili te potrebe. Mnogo je slučajev, da visi delo na tajniku ali predsedniku podružnice, in sindikalno delo poteka z velikimi težavami. Te napake so delali tudi Krajevni strokovni sveti v Lescah, na Bledu, zlasti pa v Bohinjski Bistrici.

Iz tega izvira tudi druga groba napaka, namreč, da v mnogih primerih med grupami in glavnim odborom **ni bilo prave povezave ali pa je sploh ni bilo** kot na primer v podružnici lesnih delavcev in drugje pri KSS-u Boh. Bistrica. Te podružnice živijo povsem ločeno od KSS-a in nimajo nikakega vpogleda v njegovo delo. Povezava je osnovni pogoj za dobro in uspešno delo.

Sklicujejo se sestanki in seje. Mnogokrat pa bi bilo bolje, da bi delavci ostali pri svojem delu ali na kak drug način izkoristili čas. Sestanek je bil sklican zaradi sestanka in seja radi zapisnika. Ni pa se reševalo perečih vprašanj ali problema podružnice. Pri podružnici „Plamen“ Kropa ni bilo pravega sodelovanja s pododborom v Kamni gorici in obratno, toda tega vprašanja niso znali sami rešiti na svojih sestankih ali sejah. Ker se taka vprašanja niso

reševala v podružnicah so se posamezni člani obračali na višje forume in tako zadrževali delo še tam. Prepogosto je bil na dnevnem redu problem preskrbe, o kateri se je največ debatiralo. Sicer je preskrba važno vprašanje in je zato tudi izvoljen poseben referent, toda celokupni odbor z referentom je bil največkrat premalo iniciativen, da bi dobavil svojim članom vsaj to, kar je bilo možno nabaviti.

Važno pa se mi zdi, da omenim tudi kulturno-prosvetno delo, o katerem se na sestankih in sejah zelo malo govori. Redke so podružnice, ki delajo načrte, kako bodo vzgojile nove kadre in kako prevzgojile svoje članstvo. Podružnice, ki delajo načrte za kulturno-prosvetno delo, so predvsem kovinarske in gradbene večjega obsega, vse manjše pa ne kažejo dosti zanimanja.

Zaradi pomanjkanja kulturno-prosvetnega življenja in izobrazbe se pojavlja, da član, ki mu je poverjena sindikalna funkcija, iste ne mara prevzeti z izgovorom, da ima že dosti funkcij in dela. To je večkrat popolnoma neupravičen izgovor. S tem se pokaže nerazumevanje za delo podružnice na kulturno-prosvetnem polju. Če pa funkcijo že prevzame, jo vrši tako malomarno, kot da bi ta referat sploh ne obstojal.

Smo na pragu VI. plenuma ESJ. Napravimo z našim dosedanjim delom prelomnico in si poleg sklepov plenuma že sedaj zadajmo naloge, da bomo vložili vse sile za dvig kulturno-prosvetnega dela, za prevzgojo slehernega delovnega človeka. S tem bomo odpravili napake, kar pa je dobro, bomo izboljšali. To zahteva od nas doba, graditev našega življenjskega cilja socializma.

Polak Alojz.

Električna razsvetljava na Jesenicah

Mestni ljudski odbor Jesenice je dobro izkoristil porast naših voda. Ko so ljudje v soboto 31. I. t. l. dopoldne hodili po mestnih ulicah, so se spraševali, kako da na vseh drogovi sredi najlepšega sončnega dne svetijo žarnice. Ta dan ni bil niti praznik, niti se ni zgodilo nič posebnega, zato je bilo ljudem neumljiva dnevna iluminacija. Šele okrog druge ure popoldne, ko je sonce uto nilo za Možakljo, so električne luči ugasnile. Ljudje so si to razlagali na ta način, da je mestni ljudski odbor ugasnil luči šele popoldne zaradi tega, ker jih je prejšnji večer prižgal šele okoli polnoči, ali pa da hoče nadoknaditi zamujeno v prejšnjih mesecih, ko zaradi nizkega stanja vode ni bilo dovolj električne energije. Pika.

Uspehi v posameznih panogah so bili v letu 1947 sledeči:

Vsa Železarna je presegla proizvodni plan, kot smo poročali v drugi številki našega lista, za 9% in s tem je izvršila v prvem letu petletke nad polovico državnega plana v proizvodnji železa in jekla.

Jeklarna je že dne 16. novembra 1947 presegla plansko storitev in s tem izvršila nad polovico državnega plana v proizvodnji jekla in tudi najvišjo letno storitev od obstoja tega obrata.

Opekarna je dosegla proizvodni plan 24. oktobra 1947.

Plavž je v avgustu 1947 dosegel najvišjo storitev v tem letu in s tem presegel evropske norme plavžev enake zmogljivosti v proizvodnji surovega železa.

Valjarna tanke pločevine na Javorniku je 28. novembra 1947 dosegla plansko storitev in s tem izvršila 55% celotne planske produkcije tanke pločevine v državi.

Cevarna je 18. decembra 1947 izvršila letni proizvodni plan. Ta obrat je edini te vrste na Balkanu. Če preračunamo tonažo v metre, znaša dolžina cevi 1800 km, to je razdalja med Jesenicami in Odeso, Londonom ali Atenami.

Najbolj učinkovite predloge za izboljšanje dela so predložili obrati: laboratorij, mehanična delavnica, opekarna, energijski oddelek, žičarski obrati in livarna. Najvišjo nagrado v višini 5.000 din je ocenjevalna komisija prisodila tov. **Pretnar Francu** iz mehanične delavnice in tov. **Neži Exel** v laboratoriju za najboljše predloge.

Laboratorij je najboljši obrat v pogledu delovne discipline, **kamnolom** pa je na prvem mestu glede reda in čistoče.

Najbolj delavne obratne sindikalne odbore imajo obrati: **laboratorij, promet in opekarna.**

Prvo mesto v fizikulturi si je za leto 1947 priborila industrijska šola, drugo laboratorij, tretje nameščenci osrednjih pisarn. Fizikulturni aktiv Železarne si je priboril prvenstvo Ljudske republike Slovenije in četrto mesto pri tekmah v mnogoboju za prvenstvo Jugoslavije. Med posamezniki si je priboril fizikulturno prvenstvo FLRJ tov. **Saksida Ivan** iz obrata Plavž, med ženskami pa tov. **Mali Zora** iz laboratorija.

Kljub temu, da smo v letu 1947 dosegli prav lepe uspehe, ne smemo biti s tem zadovoljni. Naša proizvodnja še ni v pravem sorazmerju s staležem delavstva. Potrebno je, da racionalnejše izrabljamo naše delovne sile, stroje in čas. Medsebojno tekmovanje mora postati splošni način našega dela.

Vedeti pa moramo, da mora **pobuda za tekmovalne priiti od spodaj**, to je iz obratov samih v obliki ustanavljanja delovnih brigad, ki naj bi med seboj tekmovali v izmenah, pečeh, valjčnih progah in delovnih skupinah, skratka povsod tam, kjer je kontrola doseženih uspehov mogoča. Tekmovanje med posameznimi obrati pa so stvar obratovodstev in obratnih sindikalnih pododborov, ki naj bi delo po obratih organizirali tako, da bo prišel delovni učinek čim bolj do izraza. Najboljše delovne izmene, skupine in posamezniki bodo poleg boljšega zaslужka nagrajeni s prehodno zastavico in priznalno listino (diplomo).

V drugem letu naše petletke stojimo pred veliko težjimi nalogami, ki jih bomo mogli izpolniti le, če se nanje že sedaj temejito pripravimo.

Slavnostna predaja tekmovalnih zastav v železarni Jesenice

Uspehi medobratnega tekmovanja Železarne na Jesenicah v letu 1947

mesto	točk
1. Javornik II	1.599,19
2. Žična valjarna	1.589,72
3. jeklarna	1.559,48
4. livarne, modelna mizarna	1.542,21
5. laboratorij	1.535,77
6. Javornik I	1.532,63
7. cevarena, jeklovlek	1.531,66
8. opekarna	1.507,66
9. plavž	1.507,82

10. žebeljarna, zavijalnica	1.485,65
11. žičarna, varilna žica	1.479,13
12. hladna valjarna	1.468,03
13. mehan. delavnica, Jesenice	1.461,33
14. metalurška industr. šola	1.457,05
15. profmet	1.444,13
16. energijski oddelek	1.437,14
17. Javornik III	1.437,14
18. konstrukcijska delavnica	1.434,51
19. kamnolom	1.431,67
20. gradbeni oddelek	1.427,74
21. nameščenci	1.419,78
22. ekonomat	1.378,81
23. pomožno osebje	1.357,31

Za boljšo preskrbo našega industrijskega središča

Doseženi zgledni uspehi odkupa dokazujejo, da predpisi niso bili previsoki.

Z odkupi obveznih oddaj in z zajetjem vseh viškov izboljšujemo prehrano našega delovnega človeka, ki doprinese vse za uresničevanje petletnega plana.

Kako se zavedajo te dolžnosti krajevni ljudski odbori in posamezniki, nam jasno pričajo naslednja dejstva:

Odkup krompirja za okraj je bil izveden 100%. Nikakor pa temu predpisu niso zadostili nekateri posamezniki, ki bodo morali naknadno spolniti svoje obveznosti.

Odkup klavne živine smo dosegli 74%. Značilno pri tem je, da so krajevni ljudski odbori **Rateče-Planica, Kranjska gora, Hrušica, Lancovo in Podnart** svojo obveznost 100% izvršili, kljub temu, da ti odbori nimajo dosti živine. Nasprotno pa so odbori **Žirovnica, Zgornje Gorje, Ribno, Boh. Srednja vas, Boh. Bistrica, Boh. Bela in Begunje**, ki so najbolj močni po stanju živine, predpis obvezne oddaje izvršili komaj 50%. Razlog je v tem, ker so v teh krajih imeli največ črnih zakolov, kljub temu, da so bili vsi odbori v okraju obveščeni, da je domače klanje prepovedano.

Značilno za Bohinjsko dolino je, da vsi odbori dolgujejo za leto 1947 obvezne oddaje klavne živine cca 20.000 kg. Posamezniki se izgovarjajo na plemensko živino, češ da klavne živine sploh ni. Ako bi krajevni ljudski odbori zajeli vsa teleta, katerih se je v polovici leta 1947 zaklalo najmanj 240 komdov, in če računamo teleta po 50 kg, bi zneslo to 12.000 kg žive teže. S tem bi lahko preko polovice krili zaostanek, brez ovac, katerih se je letos zelo veliko na podoben način zaklalo.

Pri teh dejstvih pridemo do zaključka, da bi v glavnem vsi krajevni ljudski odbori lahko izpolnili predpisu, kar naj bo resno opozorilo odborom in kmetovalcem.

Kmalu se bo zaključilo mlekarstvo leto 1947/48. Odkup smo dosegli 61%, manjka torej še 39%.

Prav gotovo znajo ceniti to hrano najbolj naše matere in dojenčki. Prav malo socialnega čuta pa imajo v tem oziru nekateri posamezniki na deželi. Vemo, da so tudi objektivne težkoče, kot pomanjkanje močnih krmil, sena, sorazmerno nizka cena (katera je sedaj popravljena za obvezno oddajo 6.50 din in prosti viški 8 din za liter).

Imamo pa slučaje, ki naj bodo vsem za vzgled. Kljub vsem navedenim težkočam so svojo obveznost ne samo izpolnili, temveč jo že presegli. Tako je v **KLO Kranjska gora** do 1. XII. 1947 tov. **Kramar Andrej**, ki je imel predpisa 800 l, oddal 1251 l, tov. **Grilc Alojzija** je imela predpisa 700 l, oddala 1272 l, tov. **Grilc Peter** 250 l predpisa, oddal 420 litrov, tov. **Pleš Franc** 800 l predpisa, oddal 1391 l, tov. **Podlipnik Jožef** je imel predpisa 250 l, oddal 642 l, tov. **Gregori Jožef** imel predpisa 3000 l, oddal 3281 l, tov. **Podlipnik Marija** predpisa 897 l, oddala 1447 l.

Z druge strani se pa zopet vidi, kakšen odnos imajo do skupnosti v istem kraju tov. **Grilc Andrej**, ki je imel predpisa 475 l in ga je oddal samo 12 l, **Pečar Marija** ima predpisa 800 l, oddala 325 l, **Cuznar Franc** ima predpisa 1660 l, oddal pa je 662 l, **Cuznar Lovro** predpisa 600 l, oddal 170 l, **Mertelj Alojzij** predpisa 3000 l, oddal ga je pa 1354 l ... itd.

Javno pohvalo zaslužijo oddajalci mleka v **KLO Kamna gorica**. Tov. **Kalan Franc**, ki je imel predpisa 200 l, je oddal 704 l. Tov. **Sušteršič Alojz** je imel predpisa 800 l, oddal pa 1131 l in **Vengar Simon**, ki je imel predpisa 250 l, oddal pa je 250 litrov mleka.

Najbolj pa se je pri obvezni oddaji mleka izkazal **KLO Boh. Bistrica**, ki je s 1. XII. 1947 obvezno oddajo popolnoma izvršil.

Vsi navedeni primeri so dokaz, da so tam, kjer se vsakdo zaveda svojih obveznosti, ob pravilnem tolmačenju doseženi zgledni uspehi in da predpis oddaje mleka ni previsok.

Jeseniškemu okraju so potrebni gozdni delavci

Po podatkih zemljiškega katastra znaša gozdna površina okraja 50.267 ha, to je nad polovico celokupne površine. Od te površine je državnih gozdov 19.543 ha, zadružnih in privatnih pa 30.724 ha. Iz tega je razvidno, da igra gozd zelo važno vlogo v našem gospodarstvu, tako pri vprašanju dohodkov našega izvoza in vprašanju kritja lokalnih potreb.

Proizvodi naših gozdov dajejo na trg v prvi vrsti les iglavcev, med tem ko se uporablja les listavcev največ za kritje potreb obrtnikov in za kurjavo.

Zaradi racionalnejšega izkoriščanja lesa se gleda na to, da se čimbolj opušča rezanje lesa na malih žagah-venecijankah, ki ne morejo izkoristiti v taki meri lesa kot polnojarmeniki. Na malih kmečkih žagah se žaga les le za lokalne potrebe domačih potrošnikov.

Pomanjkanje gozdnih delavcev je v našem okraju občutno, ker je mnogo izvežbanih sekačev prevzela Železarna Jesenice in tovarna verig v Lescah. Najbolj pa se občuti pomanjkanje oglarjev, katerih je že pred vojno primanjkovalo. Da se bo moglo izvesti dela in izvršiti dobavo lesa, ki je predvidena v proizvodnem planu, je nujno, da se dobi te delavce iz drugih okrajev. Zaradi tega je napravilo Gorenjsko gozdno gospodarstvo in Okrajni ljudski odbor Jesenice potrebne korake.

V nedržavnih gozdovih je zaenkrat največji problem čiščenje gozdov in nasadov raznega manjvrednega drevja. Že med vojno in prva povojna leta niso mogli gozdni posestniki posvetiti potrebne pažnje čiščenju svojih gozdov, ker so bili preobremenjeni z najnujnejšimi deli obnove gospodarstva. Posebno v mladih iglastih in mešanih sestojih je prerastel nasade in naravno mladje razen plevel, grmovje, vrba, jelša, topol in drugo, ki duši v rasti iglavce in plemenitejše vrste listavcev. Okrajni ljudski odbor je že izdal posestnikom čistilne opomine ter tudi ustmeno preko svojih gozdnih organov obrazložil pomen in potrebo izvedbe teh čistilnih del.

Ravno tako je potreba izvedbe prerediteljnih mladnih sestojev, ki so zlasti v nedržavnih gozdovih zelo zanemarjeni. Potom prereditelj se izvzame iz sestoja zadušeni material po navodilih, ki ga izda posetnikom okrajni gozdar. Ker je pravočasna izvedba prerediteljnih vajen in nujen gospodarski ukrep, ki ga mora posestnik skrbno in pazljivo izvesti, se mora na prerediteljska polagati vsa pažnja. Nepravilno izvedena prerediteljska vodijo lahko do gospodarskega poslabšanja gozda. Zaradi tega se mora pred izvedbo tega dela posestnik posvetovati z gozdarskim strokovnim organom, da se prepreči prekomerno izkoriščanje in ohranitev mladih sestojev.

Kenda Franc.

Plan izterjave davčnih zaostankov bomo dosegli in presegli

Korektura odmere kmetom in zavezancem pete skupine je za nami. Ljudski odbori so že dostavili davčnim obveznikom odločbe in plačilne naloge s položnicami. Znesek je treba plačati najkasneje v roku 8 dni po prejemu obvestila, sicer sledi popis.

Čemu vse to? Na masovnih sestankih smo ugotovili, da ni denarja v obtoku, da je ta denar pri tistih, ki se ne zavedajo svojih dolžnosti do skupnosti, da ga skrivajo in ga ne dajo v promet. Zato je naša oblast morala pri tkih davčnih zavezancih nastopiti ostreje, kot je bila navada doslej.

Nekateri se pritožujejo, da so davki previsoki. Toda če pogledamo, kdo so ti nergači, vidimo, da so to le največji kmetje in posestniki, ki bi si radi ustvarjali kapital na račun drugih. Delovno ljudstvo pa se zaveda, da je treba davke plačati, ve, da so sedanji davki tudi doprinos vsakega posameznika skupnosti.

Tu in tam naletiš na vprašanje, kje dobiti denar za plačilo davkov. Nekateri predlagajo, da bi odobrili posojilo pri Okrajni hranilnici. Kaj bi dosegli s tem? Država bi preložila denar iz levega v desni žep. Zamrznjeni denar bi ne prišel v promet in bi se dalje kopičil v skrinjah posameznikov.

Ko pa smo na sestanku zastopnikov krajevnih ljudskih odborov v začetku januarja postavili vprašanje, zakaj kmetje ne prodajo del pridelkov kot preje in zakaj so trgi prazni, so nekateri odgovorili: „Kaj mislite, da smo neumni? Če bomo prinesli pridelke na trg, bodo cene takoj padle!“ Odgovor bi bil sicer razumljiv za dežele, kjer vlada kapitalizem, na noben način pa ne pri nas. Kdor je to izjavil, je s tem dokazal, da je prespal vso dobo okupacije,

Navedeni krajevni ljudski odbori in tovariši, ki so obveze presegli naj bodo ostalim ljudskim odborom in kmetovalcem za zgled, kršilcem uredbe pa v svarilo in opomin.

Po načelu, da kdor skupnosti daje, bo tudi od nje prejemal, je Okrajna poslovna zveza devetim krajevnim ljudskim odborom, ki so spolnili obvezne oddaje, nakazala primerno količino močnih krmil za živino.

K. C.

vso borbo našega delovnega ljudstva za svobodo izpod okupatorjevega jarma.

Ljudski odbori so po dostavi obvestil takoj pristopili k izterjavi davčnih zaostankov. Nekateri so mobilizirali v ta namen davčne komisije, ki so na masovnih sestankih predložili važnost in pomen takojšnjega plačila. Uspeh ni izostal in zavezanci so že v prvih dneh poravnali svoje obveznosti, predvsem mali kmetje in mali obrtniki. Toda veliki zaostankarji so še vedno čakali, misleč, da organi ljudske oblasti ne bodo podvzeli ničesar. Zmotili so se. Treba je bilo pristopiti k ostrejšim ukrepom.

Delno je bil ta ukrep tudi posledica neaktivnosti ljudskih odborov, ki svojim volivcem niso znali pojasniti pravilnosti in nujnosti plačila davkov. Bali so se zamere in na skrivnem valili krivdo na okraj. Imeli so plan izterjave, kjer je bilo določeno, koliko davkov naj poberejo v posameznih časovnih razdobjih. Toda ta plan je bil zanje le kos papirja, popisan s številkami. A te številke niso mrtve, one predstavljajo življenje, kupno moč, narodni dohodek, proračunska sredstva države, okraja, ljudskega odbora.

Zato je bilo nujno potrebno pospešiti izterjavo davkov na terenu. Odbor v Radovljici je odklonil davčnega izterjevalca. Ni ga potreboval. Celokupni Izvršni odbor s člani davčne in izterjalne komisije si je zastavil obveznost, da bo vse davke izterjal pred določenim rokom, s prepričevanjem. Imel je uspeh. Dosegel je plan izterjave, čeprav so bile radi tehničnih zaprek položnice in obvestila dostavljena šele 10 dni potem, ko je bil plan že določen.

Nasprotno pa nekateri ljudski odbori niso pokazali dovolj zanimanja za izvedbo izterjave. Krajevni ljudski odbor Gozd se je postavil na stališče, da na noben način ne bo mogoče plačati zaostankov v določenem roku. Zagovarjal je predvsem velike kmete in posestnike. Mali so v veliki večini poravnali svoje obveznosti, nihče se ni pritoževal. Razumljivo je, da radi neaktivnosti ljudskega odbora izterjava ni potekala v redu in je bila prva dekada globoko pod planom. Davčni izterjevalec je imel precej posla, da je prepiral zaostankarje o nujnosti plačila. Na zadnjem sestanku izterjevalcev je poročal, da bo večina plačala v roku, ki jim ga je postavil.

(Nadaljevanje na šesti strani)

Naše ljudstvo sprejema obveznosti pri gradnji združnih domov

V januarju so bili v našem okraju povsod sestanki vseh množičnih organizacij Osvobodilne fronte. Sestanki so se vršili tudi v krajih, kjer letos še ne nameravajo zidati združnega doma. Ogromna večina prebivalstva je pokazala neverjetno zanimanje za gradnjo združnih domov, ki naj bi postali središče vsega gospodarskega, kulturnega in političnega življenja na vasi. V teh domovih bodo namreč poleg prodajaln, skladišč, pisarniških prostorov itd. tudi prostori za kulturno-prosvetno udejstvovanje. Zato je potrebno, da se v okviru doma predvidi tudi dvorana z odrom, prostor za konference, tečaje, šahovske turnirje, čitalnice in prostori za množične organizacije.

Ko se je ljudem pravilno tolmačila vloga novega združništva in pomen združnih domov, so v večina krajih takoj pristopili k pripravi in so posamezniki, kakor tudi množične organizacije in razne ustanove takoj sprejemali konkretne obveznosti.

Na skupni seji okrajne uprave za gradnjo združnih domov, ki so ji prisostvovali tudi gradbeni strokovnjaki okraja, so inženirji, tehniki in stavbeniki obljubili vso pomoč pri pripravi gradbenega materiala, pri izdelavi načrtov in pri gradnji na terenu. Posamezni strokovnjak se je obvezal, da bo šel na lice mesta, kjer se bo gradil združni dom, ter bo skupno s krajevno upravo izdelal kratek osnutek bodočega doma in stavbišča. Ko bodo obiskana vsa gradilišča, se bodo strokovnjaki ponovno sestali z okrajno upravo, ki bo povabila tudi strokovnjaka iz Projektivnega zavoda. Skupaj bodo sestavili projektivni biro, ki bo dokončno izdelal načrte.

Prav tako so na terenu posamezniki in množične organizacije sprejele konkretne obveznosti in sklepe za pomoč pri gradnji domov:

KLO Begunje: Mladinski aktiv v Begunjah (kaznilnica) je ustanovil delovno četo z dvema grupama, ki se bosta vrstili zaporedoma vsako nedeljo pri kopanju ilovice za opekarno v Dvorski vasi. Tekmovali bodo z aktivni sosednjih

vasi, tako da bo opekarni uspelo proizvajati mesečno po 150.000 komadov opeke.

MLO Bled. Vsak mladinec iz Bleda se je obvezal, da bo napravil 60 delovnih ur, skupaj bo tedaj mladina prispevala na Bledu 3550 delovnih ur za gradnjo združnih domov. Pripravljali bodo pesek in ilovico, očistili porušene hiše in na ta način dobili opeko. Nudili bodo tudi pomoč opekarni v Zgornjih Gorjah.

KLO Bohinjska Bela: Tu so se nekateri aktivisti obvezali, da bodo z udarniškim delom pripravili kamenje in pesek za gradnjo, kmetje pa da bodo prispevali nekaj lesa. Ti sklepi pa se niso konkretizirali, ker se posamezniki niso obvezali, koliko delovnih ur bodo prispevali, niti niso navedli količine materiala in denarnih prispevkov. Težave so v Bohinjski Beli prav v tem, ker odbor Fronte niso tako aktivni kot bi morali biti, da bi v akcijo vključili širše množice. Imajo pa že določeno zemljišče za stavbo.

KLO Bohinjska Bistrica: Posebno vneto za gradnjo združnega doma so v Nomenju pokazali aktivisti mladine in AFŽ. Obvezali so se, da bodo takoj pričeli z delom za žganje apnenca ter s pripravami za posek lesa, ki ga bodo napravili v pašnikih agrarne skupnosti, s katero bodo stopili v stik, da bi tako dobili količino približno 30 m³. Niso pa uspeli še masovno zjeti vseh kmetov. Dosedaj so se obvezali, da bodo dali les: Angela Pintar 2 smreki, Ažman Frančiška 2 smreki, Jensko Alojz 5 smrek, Jamar Rudolf 1 m³ smrekovega lesa, Stare Jože 3 m³ in Sušnik Milan 4 m³. Pripomniti moramo, da so se gradnji združnega doma v Nomenju protivili le trije največji kmetje, ki so zahtevali, da bi ljudje regulirali potok, ki teče preko njihovih zemljišč. Žene in mladina so priredili tudi že kulturne predstave in čisti dobiček namenili združnemu domu. Mladina v Nomenju je tudi postavila zahtevo, da se v krajevno upravo sprejme njenega člana.

Mladina na državni žagi v Bohinjski Bistrici bo mesečno prispevala 200 delovnih ur in če

žaga ne bo z rednim delom preobremenjena, bodo rezali les za ostrejša združnih domov.

Mladina v Bitnjah bo pomagala pri graditvi združnega doma v Nomenju s prevozom lesa, napravljanjem kamenja itd. Obvezala se je, da bo napravila 400 delovnih ur.

KLO Brezje: Razen mladine, ki se je obvezala, da bo vsak posameznik napravil po 32 delovnih ur, ostale množične organizacije dosedaj še niso sprejele konkretnih sklepov.

MLO Jesenice: V Železarni bo mladina v mehanični delavnici in v industrijski metalurški šoli ustanovila osem skupin po 20 mladincev, ki bodo izdelovali okovje in drug material za združne domove. Ob nedeljah bodo opravili na gradiliščih najmanj 12.000 delovnih ur.

Obrtna šola bo organizirala ob nedeljah udarniške skupine vajencev za kopanje ilovice, ki bo potrebna poljskim opekarnam.

Ker se pri **Sv. Križu nad Jesenicami** letos še ne bo gradil združni dom, se je mladina zavezala, da bo v tem letu pripravila samo potreben prostor in gradbeni material. Udeležili se bodo tudi drugih javnih del in bo v ta namen mladina poklonila 1000 delovnih ur.

Mladina na Koroški Beli bo priredila predstavo in čisti dobiček poklonila združnim domovom.

Uslužebnici Mestnega ljudskega odbora Jesenice bodo nudili združnim domovom pomoč v pisarniškem materialu, ustanovili bodo kulturno-umetniški aktiv za gostovanja po gradiliščih. V to akcijo in ostale bo mladina Mestnega odbora darovala 2000 delovnih ur.

KLO Kamna gorica: V tem kraju sicer že obstoji prosvetni dom, vendar se je mladina (Nadaljevanje na sedmi strani)

Združimo vse sile, da ohranimo v svetu mir!

zavezala, da bo opravila 1555 delovnih ur pri kopanju ilovice. Z delom je že pričela.

KLO Kranjska gora: V tem turističnem kraju je prebivalstvo sprejelo sledeče obveznosti: Fizkulturno društvo 5000 delovnih ur, mladina 500 delovnih ur, AFŽ 2000 delovnih ur, ostali prebivalci pa 4000 delovnih ur. Razen tega se je obvezala živinorejska zadruga, da bo opravila prevoz materiala z živino v 4000 delovnih urah. Prebivalci bodo obnovili staro apnenico in pripravili 40.000 kg žganega apna, preskrbeli pa 1000 m³ stavbnega lesa. Stavbišče, kjer bo stal združni dom, je že pripravljeno.

KLO Kropa: Mladina v Kropi je prevzela obveznost 800 delovnih ur pri izkopu ilovice v Ljubnem in pri pripravljanju stavbišča v Podnartu.

KLO Lancovo: Za gradnjo združnih domov bo mladina pomagala pri kopanju ilovice v Dvorski vasi. Ustanovili so dve grupi po 15 mladincev, ki bosta zaporedoma ob nedeljah na delu. Zavezali so se napraviti 500 delovnih ur.

KLO Lesce: Mladina Tovarne verig v Lescah bo napravila 2460 delovnih ur. Sklenili so, da bodo kraju, kjer bo zgrajen prvi združni dom, skupaj z delavci sindikalne podružnice podarili plug. Za čim boljše izvedbo svojih akcij so osnovali brigado. Prostovoljnih del se bodo udeleževali ob nedeljah s kopanjem ilovice.

KLO Ljubno: Dne 25. januarja t. l. se je pričel izkop ilovice v poljski opekarni Ljubno, kjer sodeluje aktiv okoliških vasi. Delo ovira nekoliko slabo vreme, ker je ilovnat svet večinoma poplavljen. Domača mladina je prevzela obveznost 96 delovnih ur.

KLO Mošnje: Skupaj z ostalimi vaščani si je mladina zadala nalogo, da bo sodelovala pri delih za gradnjo združnega doma v domačem kraju, udarniško bodo delali pri izkopu ilovice v opekarni Dvorska vas ter pri zbiranju gradbenega lesa. Tudi učiteljstvo osnovne šole bo nudilo vsestransko pomoč pri izvrševanju administrativnih poslov.

KLO Podhom-Zasip: Na množičnih sestankih so sklenili, da bodo takoj pričeli z zbiranjem materiala za združni dom, vendar so dosedaj sprejeli obveznosti samo glede delovne sile. Prebivalci bodo prispevali 15.000 delovnih (Nadaljevanje na sedmi strani)

Plan izterjave davčnih zaostankov bomo dosegli in presegli

(Nadaljevanje s pete strani)

Tudi **MLO Jesenice** je pristopil k izterjavi precej malomarno, kot bi se ne zavedal, da je od rednega plačila zaostankov odvisno tudi izvajanje njihovega rednega proračuna. Kljub temu, da je bilo posebej naročeno, da morajo biti položnice in obvestila najkasneje v teku naslednjega dne v rokah davčnih zavezancev, je bilo ugotovljeno, da obvestila pet dni po dostavi še niso bila pri obveznikih. Naročilo tekačicam, naj raznosijo pošto, ni dovolj. Treba je izvedbo tudi kontrolirati, posebno še pri tako važni stvari, kot je dostava odločb in plačilnih nalogov. To je v interesu države, enako pa tudi zavezancev samih, da so čimprej obveščeni o svojih plačilnih obveznostih. Zato Jesenice niti zdaleka niso dosegle plana.

Na **Bohinjski Beli** odbor v začetku sploh ni nudil pomoči davčnim izterjevalcem. Na masovni sestanek, kjer naj bi se obravnavalo vprašanje plačila davkov in poprave storjenih napak pri odmeri, je prišla večina moških vinjen. Grozili so davčnim izterjevalcem, da jih bodo pretepli. Šele naslednjega dne, ko so se vinski duhovi pomirili, se je bilo mogoče razgovarjati s posameznimi kmeti in jim prikazati nujnost plačila v določenih rokih.

Tudi na **Dovjem** so se nekateri ob priliki ružbežni pri večjih davčnih zaostankarjih napili žganja ter navzočim zastopnikom okraja grozili.

Kmet **Klinar Jože iz Sv. Križa nad Jesenicami** je ob priliki popisa izjavil, da sploh ne priznava ljudske oblasti. Davčnega zaostanka ima nad 40.000 din, dosedaj pa je plačal le 7000 din. Vsi ti osamljeni primeri kažejo na to, da so med nami še vedno ljudje, ki nočejo

razumeti novega časa. Pri tem izrabljajo lahkovernost in naivnost ostalih in jih zavedejo v dejanja, ki bi jih sicer ne storili.

Dosedaj je stoprocentno izpolnil davčno obveznost samo **krajevni ljudski odbor Hrušica**, ki zasluži vso pohvalo in posnemanje. Ta odbor je ostalim v okraju dokazal, da je nalogo pravilno izpolnil, ker je k delu pravilno pristopil.

KLO Lancovo in Ljubno sta do 28. januarja dosegla plan 94% vseh zaostankov in s tem za 120% presegla plan izterjave. Tudi **KLO Stara Fužina in Boh. Srednja vas** ne zaostaja za njima, čeprav je prvotno bolj slabo kazalo. Dosegli so uspeh, ki jim ga lahko marsikateri KLO zavida. Davčni zavezanci so se skoraj v celoti odzvali pozivu ljudske oblasti in izpolnili svojo dolžnost do skupnosti.

Plan so presegli v večji ali manjši meri tudi **KLO Boh. Bistrica, Kamna gorica, Brezje, Lesce, Podnart, Spodnje Gorje in Srednja Dobrava**. Dosegli bi še boljše uspehe, če bi ljudski odbori ne postavljali predolgih rokov v primerih, kjer je bilo jasno, da gre samo za izigravanje ljudske oblasti. Popustljivost in oportunistem v takih primerih nikakor nista umestna. Ravno to je tudi vzrok, da sta **MLO Jesenice** in **MLO Bled** še globoko pod planom. Podvzeti bo treba takoj vse ukrepe, da se stanje izboljša in doseže plan izterjave. V splošnem pa lahko rečemo, da so naši odbori in aktivisti pravilno razumeli nujnost izterjave davčnih zaostankov. Pri tem delu jih gotovo ni vodila zgolj misel, zadostiti predpisom in okrožnicam višjih organov, ampak globoka zavest do skupnosti, zavest povezave med delavcem in kmetom. In to zavest so pravilno prenesli na našega delovnega kmeta in delovnega obrtnika. Zato ne bomo samo dosegli plana izterjave, ampak ga tudi presegli.

Množične organizacije ne nudijo dovolj pomoči našim pionirjem

Ljudska mladina Jugoslavije je na petem plenumu v Beogradu prevzela med drugim tudi nalogo vzgoje pionirjev. S tem pa seveda naša mladina ni mislila, da bo delala izključno sama. Pri vzgoji pionirjev se je hotela nasloniti na vse množične organizacije Osvobodilne fronte. Na žalost pa moramo ugotoviti, da mladinska organizacija te pomoči ne prejema v dovoljni meri. Na sestankih množičnih organizacij se le redkokje razpravlja o naših pionirjih, še redkeje pa naše množične organizacije nudijo pionirjem konkretno pomoč.

Premalo se zavedamo, da igra pionirska organizacija pri vzgoji otrok nadvse veliko vlogo. Pionirska organizacija mora nuditi otrokom pomoč pri učenju, na drugi strani pa jim mora nuditi koristno razvedrilo. Pri otrocih je treba vzbujati čut odgovornosti za njihovo delo, čut do skupnosti, zlasti pa ga jih treba stalno opominjati na njegovo največjo dolžnost — učenje. Naš pionir se mora zavedati, da slab učenec ne škoduje samo sebi in svojim staršem, temveč tudi vsej skupnosti.

Razen prve in glavne naloge, ki jo imajo pionirske organizacije pri vzgoji otrok za čim boljše uspehe v šoli, se pionirji na svojih sestankih bavijo tudi z gospodarskimi vprašanji. V **Zasipu pionirji** ne prihajajo redno v šolo, ker nekateri nimajo primerne obutve. Na svojem sestanku so se razgovarjali, kje bi dobili čevlje. Pri tem so pionirji ugotovili, da je tu pa tam dobil čevlje pionir, ki jih ni bil nujno potreben. Takoj so napravili dopis na Krajevni ljudski odbor, da brez predhodne odobritve pionirske organizacije odbor ne izda čevljev nobenemu pionirju. Krajevni ljudski odbor je seveda tej prošnji otrok ugodil.

Zgleden primer se je zgodil tudi na **Dovjem**. Nešteto krat je bilo poudarjeno, da pionirji po osmi uri zvečer niti v spremstvu staršev ne smejo biti od doma na večernih prireditvah. Kljub temu se je to na Dovjem večkrat ponavljalo. Zastonj so pionirji na svojih sestankih na to opozarjali. Matere so se izgovarjale,

da otrok ne morejo pustiti samih doma. Pionirji pa so bili neizprosni. Poslali so dopis odboru AFŽ, ki je stvar pravilno razumel in danes pionirji na Dovjem ne posečajo več večernih prireditev.

Če smo poudarili, da nekatere množične organizacije ne nudijo pionirjem dovolj pomoči, moramo na drugi strani ugotoviti, da hočejo nekateri pionirje odvrniti od njihovih osnovnih nalog.

Na Koroški Beli tamkajšnji učitelj verouka čaka pred vrati razreda osnovne šole in ko pionirji po šolski uri zapuščajo razred, jih ta duhovnik ustavlja z vprašanji, zakaj ne ostanejo pri verouku. Veroučitelju najbrže ni znano, da smejo verouku prisostvovati le otroci, ki imajo za to dovoljenje svojih staršev.

Tudi veroučitelj v Gorjah najbrže ne ve, da je v naši državi cerkev ločena od države. Učencem je pri verouku razlagal, da učenje ni tako važno, in da naj raje skrbijo „za življenje na drugem svetu“. Pri tem je dosegel nekaj uspeha, ker so nekateri pionirji začeli šolo zanemarjati. Težko nalogo so imele tamkajšnje tovarišice, da so zapeljanim otrokom dopovedale, da je prva skrb pionirjev učenje v šoli.

Dne 4. januarja 1948 je bil na Koprivniku sklican sestanek pionirjev. Župnik je bil najbrže o sestanku obveščen in hotel otroke odvrniti od tega s tem, da se je šel z njimi sankat. Sicer poznamo primere, da nekateri duhovniki gojijo razne vrste športa, da pa bi se sankali z otroci, pa do danes še nismo slišali. Zlasti ni bilo slišati, da bi se duhovniki v stari Jugoslaviji sankali, ampak so celo naše otroke odvrnili od tega.

Vemo dobro, da gornji primeri odvajanja otrok od njihovih dolžnosti do svoje organizacije niso osamljeni. Vsem takim „vzgojiteljem“ moramo javno povedati, da bi vršili bolj dopadljivo delo, če bi naše otroke vzgajali v pravi ljubezni do domovine in do ljudske oblasti.

Sl.

Naše ljudstvo sprejema obveznosti pri gradnji združnih domov

(Nadaljevanje s šeste strani)

ur, težakov in obrtnikov. Posestniki pa so se posebej obvezali, da bodo z vprežno živino dali na razpolago 1000 udarniških ur za dovoz materiala. Hvalevredno pri tem je dejstvo, da pri pripravah za gradnjo združnega doma sodelujejo tudi tovarniški delavci.

MLO Radovljica: Radovljiška mladina se je obvezala napraviti 500 delovnih ur kot pomoč pri gradnji združnih domov. Ostale množične organizacije v Radovljici še niso postavile konkretnih obveznosti.

KLO Ribno: Največjo pohvalo pa zaslužijo prebivalci tega krajevnega odbora. Tu so posamezniki prevzeli konkretne individualne obveznosti za gradnjo združnega doma. Sledeči zavedni člani OF **vasi Ribno** so se obvezali napraviti po 100 prostovoljnih ur: Mulej Ivana, Jedretič Rudolf, Kotar Tine, Grilc Janez, Janša Janez, po 60 prostovoljnih ur: Zupančič Francka in Vidic Ivan; po 50 prostovoljnih ur: Valant Marta, Dežman Ivana, Ferjan Gabrijel, Gros Pavla in Poljanc Jakob. Iz iste vasi bo Ažman Jože napravil 8, Kumerdej Valentin pa 4 dni vožnje z vprežno živino.

Iz vasi **Selo** bo napravil Šmit Franc 100 prostovoljnih ur, Toman Gabrijel 70, Torkar Franc, Šilič Izidor, Mihelač Miha in Ferjan Pavel po 50 ur, Heberle Pavla pa 40 prostovoljnih ur. Nadalje bo Pangerc Janez napravil 10, Šmit Ivan pa 6 dni vožnje z vprežno živino. Poljanc Jože pa bo daroval 1000 komadov strešne opeke.

V **Bodeščah** bodo delali po 100 prostovoljnih ur: Dežman Jože, Arh Jakob in Skomavc Miha; Črv Marija in Bernard Ivan po 60 ur, Potočnik Franc 50 ur, Toman Alojz bo napravil 7, Pangerc Miha pa 5 dni vožnje s konjem, Mulej Anton pa bo daroval 1.50 m³ lesa.

Iz vasi **Koritno** bodo Ambrožič Maks, Stržinar Franc, Janša Katarina, Odar Matevž, Svetina Vinko in Torkar Franc delali po 50 ur, Svetina Julka pa po 40 ur.

Navedeni tovariši in tovarišice, ki so se obvezali napraviti zgoraj naznačene prostovoljne delovne ure, bodo na terenu vsestransko zbirali gradbeni material in finančna sredstva za gradnjo združnega doma.

KLO Stara Fužina: Na dosedanjih sestankih še ni prišlo do konkretnih sklepov in obveznosti za gradnjo združnega doma, vendar so načelno sklenili, da bodo s prostovoljnim delom pripravili gradbeni les, les za žganje apna in pričeli z zbiranjem delovne sile in finančnih sredstev.

KLO Žirovnica: Delavci gradilišča hidrocentrale v Mostah bodo priredili kulturno prireditev in čisti dobiček dali za gradnjo združnih domov. Prostovoljnega dela se zaradi preizposlenosti ne bodo mogli udeležiti.

Mladina iz Smokučja je sprejela obveznost za 20 prostovoljnih delovnih ur.

Vsem odborom OF, AFŽ, LMS in sindikalnim podružnicam

Drugo številko našega lista „Jeseniški kovinar“ smo dostavili navedenim odborom. Istčasno smo te odbore naprosili, naj list razpečajo med svoje članstvo in pošljejo uredništvu seznam naročnikov s točno označbo naslova. Z veseljem ugotavljamo, da se je ogromno število odborov zavedalo svoje dolžnosti in so list takoj dostavili naročnikom. Na drugi strani pa moramo ugotoviti, da je pri nekaterih poverjenikih list še deset ali več dni ležal na mizi.

Da bomo v bodoče mogli še ekspeditivnejše dostavljati list, ponovno vabimo vse odbore OF, AFŽ, LMS in sindikalnih podružnic, zlasti odgovorne za tisk, agitacijo in propagando, da nemudoma dostavijo točne naslove, komu naj pošljemo „Jeseniškega kovinarja“.

Dopisniki!

Hvaležno polje Vašega poklica je na gradiliščih združnih domov

VESTI

Uradne ure za stranke pri Okrajnem ljudskem odboru Jesenice

Zaradi pravilnega in nemotengega poslovanja na odsekih okrajnega ljudskega odbora so bili že svoječasno določeni dnevi in ure za stranke. Prebivalstvo okraja pa se v veliki večini ni držalo teh navodil, ampak je vse dneve v tednu, včasih v prav malenkostnih zadevah, motilo poslovanje v pisarnah.

Zaradi tega okrajni ljudski odbor ponovno opozarja, da so uradni dnevi za stranke izključno samo v torkih in petkih od 8. do 12. ure dopoldne. Izven teh dni in ur se stranke, razen v izredno nujnih primerih, ne bodo sprejemale.

Dijaška kuhinja na Jesenicah

Državno gimnazijo na Jesenicah obiskuje zelo veliko dijakov in dijakinj, ki stanujejo izven Jesenic. Ker so ti gojenci, ki večinoma stanujejo v oddaljenih krajih, ostajali brez opoldanske hrane, so ženske Jesenic sprožile misel o ustanovitvi dijaške kuhinje. Pri tem pa smo imele velike težave, ker smo povsod naletele na odgovor, da ni prostora. Ko pa je bila jeseni leta 1947, ukinjena bivša gospodinjska šola, smo se žene hitro znašle. Ministrstvo trgovine in preskrbe LRS je okrajnemu odboru AFŽ na Jesenicah odstopilo ves potreben in porabni material te šole. Veliko pomoč nam je nudila tudi Okrajna uprava socialnega fonda, Okrajni socialno-zdravstveni odsek, Železarna, Mestni ljudski odbor Jesenice, jeseniška Naproza in Okrajni odbor RKS. Nekateri odbori AFŽ so prispevali znatno količino krompirja in drugih živil. Zlasti pa moramo pohvaliti tova-

riša Režeka iz Kamne gorice, ki je poklonil dijaški kuhinji vse okovje za pohištvo. V tej dijaški kuhinji, ki nosi ime padlega mladincapartizana **Petka Roglja**, dobivajo že od 1. oktobra 1947 dalje izvenjeseniški dijaki in dijakinje izdatno kosilo.

Dijaška kuhinja Petra Roglja

Z uredniške mize:

Plačevanje naročniku „Jeseniškega kovinarja“

Mnogi odbori in posamezniki vprašujejo o načinu plačevanja naročnine. Sporočamo, da bomo dostavili vsem prizadetim čekovne položnice, čim bodo dotiskane. Možno pa je to naročnino poravnati tudi v gotovini v pisarni uredništva na Jesenicah — Titov dom (2. nadstropje) med uradnimi urami.

★ KULTURA IN PROSVETA ★

Ob Prešernovem dnevu

8. februar, dan smrti pesnika dr. Franceta Prešerna — kulturni praznik slovenskega naroda.

Dr. France Prešeren, največji slovenski pesnik in najvišji vrh slovenske kulture, je bil rojen dne 3. decembra 1800 v Vrbi na Gorenjskem in 8. februarja 1849, torej pred 99 leti, zaključil svoje nemirno življenje.

Zapustil nam je po svoji zunanosti skromno knjigo — veliki tekst — „Poezije“, ki so najčistejši izraz njegovega življenja in misli. Žal takratni slovenski rod, zlasti pa vladajoče malomeščanske klike vseh barv, pesnika niso razumele. Zmerjali so ga s pijancem in vlačugarjem ter drugimi grdimi priimki. Toda pesnik je s svojim nesmrtnim delom svojim zasmehovalcem dokazal, kako majhni so bili v svoji ozkosti in neobgljenosti. Njegov Črtomir je postal simbol slovenskega naroda, ki je stoletja blodil v temi in suženjstvu, dokler ni med zadnjo narodno-osvobodilno borbo uresničil Prešernov sen:

„Tja bomo našli pot, kjer nje sinovi
si prosto vol'jo vero in postave.“

Slovenska zemlja in težko preizkušeno slovensko ljudstvo sta vzrasla nova in prečiščena iz duha velikega pesnika in ostalih naših velikih mož.

Mislim, da danes ni Slovenca, ki ne bi znal vsaj nekaj verzov na pamet iz njegovega „Krsta pri Savici“, njegovih sonetov ali drugih pesmi.

V urah narodne in osebne nesreče so naši ljudje iskali tolažbe v njegovih „Poezijah“. V borbi z reakcionarnimi kapitalističnimi mogotci stare Jugoslavije, prav posebno pa še v borbi z zverinskim nemškim in italijanskim fašizmom smo v ječah in taboriščih včasih tiho, včasih glasno ponavljali: „Tja bomo našli pot...“

S tem geslom smo s puško v roki ustavljali navale fašizma, napadali njegove položaje, napadali tudi njegove podrepnike — domače izdajalce, ki so pod krinko obrambe vere morili, zaničevali in izdajali naše ljudstvo.

Ko so nas nekateri zapeljanci in odpadniki slovenskega naroda v izgnanstvu hoteli odvrniti od naše upravičene borbe za svobodo, smo se zatekali k Prešernu, iskali utehe in moči v njegovih poezijah, da bi vzdržali neenako borbo. Videl sem naše fante, ki so sredi najtežjih borb za osvobojenje Beograda in dalje na fronti v Sremu v urah odmora z ginljivo spoštljivostjo čitali Prešernove verze. Kot največjo svetinjo so čuvali žepni format njegovih „Poezij“, pripravljeni tudi umreti, če bi se kdo drznil knjižico oskruniti. Prav v tem se vidi, kot je dejal nekoč tov. Boris Kidrič, „da je bil Prešeren brez dvoma znanilec, v umetniškem pogledu pa tudi sotovorec tega, kar so naše ljudske množice v krvavi narodno osvobodilni borbi spremenile v resničnost.“

In še nekaj! Danes, ko zapadne imperialistične sile znova grozijo svetu s tretjo svetovno vojno, so vsi slovanski narodi složni med seboj v duhu Prešernovega genija, s Sovjetsko zvezo na čelu.

Večna slava in hvala nesmrtnemu Prešernu!

Množični šahovski turnir

fizkulturnega aktiva „Metalurg“
metalurško industrijske šole Jesenice

V okviru metalurške industrijske šole jeseniške Železarne je fizkulturni šolski aktiv „Metalurg“ izvedel masovne igre v šahu. Na 50 deskah je igralo 100 igrancev — učencev in instruktorjev šole. Turnir se je pričel 17. januarja t. l. v šolskih prostorih, dovršil pa 22. januarja 1948 po izločilnem sistemu. V lepem medsebojnem boju za prvo mesto je šolski aktiv z zavestnim tovariškim sodelovanjem zaključil to masovno prireditev. Zmagovalec iz borbe je izšel učenec III. letnika tov. Kuralt Franc. Uspeh aktiva je tudi v tem, da je metalurška industrijska šola dobila pregled o kvaliteti igrancev.

Ugotovljeno je, da ima aktiv deseterico prav dobrih mladih šahistov, ki bi na primernih prireditvah lahko z uspehom zastopali barve fizkulturnega-šahovskega aktiva.

Sicer pa je aktiv na najboljši poti masovnega delovanja v vseh fizkulturnih panogah in z uspehom doprinaša svoj delež k napredku šole. S tem dokazuje, da je vreden član mladinskih načel in njihovih organizacij.

Navedeni turnir je bil dosedaj prvi te vrste pri nas. Zeleti bi bilo, da bi zgledu mladine metalurške industrijske šole na Jesenicah sledile tudi ostale šole v okraju in drugod.

Šahovski turnir „Metalurške industrijske šole na 50 deskah

DOPISI

Mladina iz Slovenske Koroške v dijaškem internatu v Radovljici

Dve leti in pol je od tega, odkar smo prišli preko Karavank, iz onih lepih planinskih predelov naše slovenske zemlje, ki po krivdi zapadnih imperialistov ni bila že takoj po končani vojni združena s svobodno Slovenijo v svobodni Jugoslaviji. Ni nam preostalo drugega, kot da odidemo preko krivične, umetno napravljene meje v gostoljubno in ljubljeno Slovenijo, če smo hoteli priti v slovenske šole. Vedno bolj uvidevamo, kako prav smo takrat storili. Našim bratom in sestram pri Dravi na Koroškem še danes ni dana možnost, učiti se v svojem, tako lepem materinem jeziku. Kljub vsem obljubam današnje avstrijske vlade Slovenci nimajo svojih slovenskih šol. Zaradi tega se mi koroška mladina v internatu v Radovljici prav dobro zavedamo, kaj nam nudi Titova Jugoslavija, kjer se lahko učimo v slovenskem jeziku in se izgrajujemo v naprednem demokracijskem duhu.

Leta 1945 nas je prišlo v Radovljico preko sto. Vsak izmed nas je imel željo po znanju, zato si je vsak izbral šolo ali tečaj, ki bi mu največ koristil in dal možnost naučiti se pravilne slovenščine. Mnogi od teh so danes spet doma na Koroškem in so veseli, da so — čeprav le nekaj časa — živeli v svobodni Sloveniji.

Mlajši smo ostali kot redni učenci na tukajšnji državni gimnaziji. Vemo, da smo bili posebno v prvem letu „precej trdi“. Ni pa to nič čudnega, saj smo prvič v življenju poslušali predavanja v slovenskem jeziku. Toda s pomočjo profesorjev smo sčasoma premostili težkoče in danes je že mnogo lažje. Ko je prišlo letos 11 novih tovarišev, vidimo v njih sebe iz leta 1945. Toda tem novim bo mnogo lažje, ker jim „mi stari“ pomagamo pri učenju. Sprejeli smo obvezo, da ima vsak novinec svojega instruktora.

Ob prihodu novih tovarišev smo z zadovoljstvom ugotovili, da smo se že marsikaj naučili. Ni nam bilo težko uvesti novodošlih v internatski red in mladinsko organizacijo. Na internih sestankih tolmačimo mlajšim pionirski, starejšim pa mladinski statut organizacije. Sestanke imamo dvakrat ali trikrat tedensko, kjer mladinec ali mladinka podaja primeren referat. Po vsakem referatu imamo razgovor. Četudi se tu pa tam malo sporečemo, ne gre to nikoli na račun našega sožitja ali skupnosti. Ob razidu smo vedno spet najboljši prijatelji, ker vemo, da je treba na sestankih vsakemu povedati njegove napake, četudi je resnica včasih malo grenka.

Danes je v radovljiškem internatu 28 Korošcev in pet gojencev-gimnazijcev iz Kroke ter dve vojvodinski siroti, ki sta v narodno-osvobodilni vojni izgubili starše. Vsi se odlično razumemo in drug drugemu pomagamo. Povejmo naj še, da je od nas odšlo v druge šole že 16 Korošcev, bodisi v višjo gimnazijo v Kranju ali pa na razne strokovne šole v Ljubljano.

Ne smemo pa pozabiti množičnih organizacij, zlasti Osvobodilne fronte in Antifašistične fronte žena v Radovljici, ki zelo skrbijo za nas. Tudi naši vojski moramo dati vse priznanje, ki nas spravlja v dobro razpoloženje s tem, da nam dnevno pošilja lepo količino kruha.

Življenju v Radovljici smo se že tako privadili, da nam ni prav nič dolgčas, kot je bil to slučaj v prvih dneh našega odhoda z doma. Pripravljamo prireditev, s katero bomo šli gostovati v gimnazijo Št. Vid nad Ljubljano. Pri vsem našem delu in učenju pa nas vodi samo ena misel: Delajmo in učimo se, da bomo čimprej mogli tudi mi doprinesiti svoj delež v borbi za priključitev naše zaslužnjene Koroške k svobodni Titovi, jugoslaviji.

Zofka in Iva

Uredništvo in uprava: Jesenice, Titov dom. — Izhaja dvakrat mesečno. — Odgovorni urednik: Gasar Verko, Jesenice.

Tisk Gorenjske tiskarne v Kranju. 453 48